

Groene

De binnentuinen

Oases

van het Spijkerkwartier/
Spoorhoek

Watertuin

In de jaren tachtig komen in het Spijkerkwartier verschillende binnenterreinen vrij door sloop van kleine bedrijven. Het eerste is een terrein aan de Prins Hendrikstraat, waar een lederwarenfabriek stond. De gemeente wil er een parkeerterrein van maken, maar de bewoners hebben een volstrekt ander idee. Na intensief overleg laat de gemeente haar plan varen en stelt geld beschikbaar voor de inrichting van de **Ecologische tuin**. Als voorwaarde wordt wel gesteld dat de omwonenden de tuin zelf aanleggen en beheren.

Tegelijkertijd ontstaat aan de Schoolstraat, op het terrein van een voormalige opslagloods, de **Achtertuin**. Een tuin met een klassieke beplanting, bloemrijke borders en sierlijke cultuurplanten.

Op het aangrenzende terrein staat een tehuis voor weduwen en wezen ofwel 'bestedelingen' dat wordt afgebroken. Hier verrijst de **Bestedelingentuin**. In 1991 volgt een plan voor een **Watertuin**, op de plek waar ooit een drukkerij stond.

En daarmee is een start gemaakt met een schitterende serie groene oases in het ooit zo rode Spijkerkwartier. We nemen u graag mee op excursie.

Begin jaren negentig wilden de bewoners van het Spijkerkwartier een tuin in plaats van een parkeerplaats

Achtertuintuin

1. VLINDERTUIN

Op de plaats van deze tuin liep ooit de Klarendalseweg omhoog naar de wijk Klarendal. Door de aanleg van de spoorlijn stopt de Oude Klarendalseweg nu in deze hoek. De bewoners maakten in 2016 een plan, samen met Poelmans Reesink.

Naast nectarplanten staan er in deze tuin ook zogenaamde 'waardplanten' die noodzakelijk zijn om rupsen te voeden. Brandnetels zijn goede waardplanten en worden daarom in delen van deze tuin niet verwijderd. Deze Vlindertuin wordt door bewoners onderhouden en is overdag toegankelijk.

2. VERTICALE TUIN

De Spoorhoek is dichtbebouwd en heeft weinig groen. Op initiatief van bewoners hebben Poelmans Reesink Landschapsarchitectuur en Nexit Architecten een ontwerp gemaakt voor verticale tuinen. In de Bloemstraat heeft de gemeente

Arnhem in 2010 een verticale tuin aangelegd. De korven zijn stapelbaar en los van de gevel geplaatst met een irrigatiesysteem. Door de plaatsing van de verticale tuin is het microklimaat in de Bloemstraat sterk verbeterd.

3. SPOORTUIN

Van 1901 tot 1952 stond hier een openbare school (school XII). In 1985 werd op deze plek een kinderspeelplaats aangelegd. Toen de speelplaats in onbruik raakte heeft een groep bewoners samen met de gemeente een bloementuin aangelegd met vaste planten en

struiken. Er staan ook vier kleine fruitbomen. De twee zwerfkeien komen uit Noorwegen. De tuin is in 1998 geopend.

4. POSTTUIN

Rond 1900 had de Driekoningendwarsstraat twee zijstraten. Achter de huizen aan de Driekoningstraat liep de Telegraafstraat. Die is verdwenen. De tweede zijstraat, de Poststraat, is gebleven. Bij de renovatie van de bebouwing rondom de Poststraat

in 1995, werd besloten een klein plein in te richten. De Groengroep Spijkerkwartier deed het voorstel om in het midden daarvan een verdiepte tuin te maken en daarin regenwater van het dak van de aangrenzende woningen af te voeren.

5. SCHOOLTUIN

Actieve buurtbewoners deden de gemeente in 1976 verschillende voorstellen om de omgeving te verbeteren. Eén van die voorstellen, een recreatiemogelijkheid voor ouderen, werd gerealiseerd op deze speelplaats. Midden op het plein is een jeu de boulesbaan

aangelegd en aan de randen zijn groepen struiken gezet en borders aangeplant. In het schoolgebouw, een beschermd rijksmonument, bevinden zich nu ateliers voor kunstenaars.

6. STERRENPLEIN

In 2015 was het zover, na een grondige voorbereiding van een groepje actieve vrijwilligers, buurtgenoten en betrokkenen, ging het plein op de schop. De bestaande bloembakken zijn vergroot en nieuwe aangelegd en beplant. Voor de kinderen,

van basisschool de Sterrenkring en uit de buurt, kwamen extra speeltoestellen en werden de klimrekken uitgebreid. Er werden niet alleen rekken geplaatst voor kinderen om in te klimmen maar ook rekken voor diverse soorten klimplanten.

7. BESTEDELINGENTUIN

Tot 1935 stond op deze plaats het Protestants Bestedelingen huis (weeshuis). Het pand moest grotendeels wijken om plaats te maken voor de huidige portiekwoningen aan de School- en de Spijkerstraat. In 1988 viel het laatste restant onder de slopershamer. Op

het terrein ontstond een binnentuin die in 2000 opnieuw werd ingericht. Het gemeentelijk ontwerp voorzag in de behoefte aan meer ruimte voor spelende kinderen.

8. ACHTERTUIN

Tijdens de aanleg van deze tuin werden de fundamenteën gevonden van een middeleeuwse buitenstadse opslagplaats, een zogenaamd 'Speicher'. De naam Spijkerkwartier is hiervan afgeleid. De voermanwoningen in dit straatje, stammen uit ± 1875, toen hier

veel bedrijvigheid was. Na 1900 restte nog slechts een grote loods op een verwaarloosd binnenterrein. Na afbraak in 1985 werd de Achtertuin aangelegd naar een plan van de directe omwonenden. Het is een echte bordertuin geworden.

9. WATERTUIN

De Watertuin ligt in hetzelfde blok als de Ecologische tuin. Ooit lagen hier de waterpartijen van het landgoed Gelders Spijker. Dit inspireerde bewoners in 1987 tot een plan met grote vijvers voor libellen, salamanders en kikkers. Daarnaast moest een oplossing worden bedacht voor

de bodemvervuiling. Op het terrein heeft jarenlang een drukkerij gestaan. Tijdens de aanleg is er met diverse kunstenaars samengewerkt die een werk in de tuin hebben gemaakt. In 1993 vond de opening plaats. De tuin biedt onderdak aan tientallen beschermde planten en dieren. Tussen de planten hangen nestkasten voor gierzwaluwen en vleermuizen.

10. EMMAPLANTSOEN

In 1877 kreeg het stedenbouwkundig plan voor de Boulevard vorm. Op deze plaats lag een klassiek barok perkje, met in het midden een ovaal beplant met sierplanten. In de zomer stonden er oranjerie planten omheen.

Uit die tijd stamt de majestueuze plataan. Sinds 1994 wordt de tuin onderhouden door buurtbewoners.

11. ECOLOGISCHE TUIN

Na de sloop van een lederwarenfabriek begon in het voorjaar van 1983 de aanleg van de Ecologische Tuin. Uitgangspunt van de ontwerpers was een creatieve vormgeving waarbij hergebruik van diverse materialen een voorwaarde was. De door puin vormgegeven

terrassen bieden een groeiplaats aan diverse inheemse planten en een schuilplaats voor veel dieren. De tuin wordt gekenmerkt door niveaoverschillen en de daardoor ontstane onoverzichtelijkheid.

12. KRUIDENTUIN

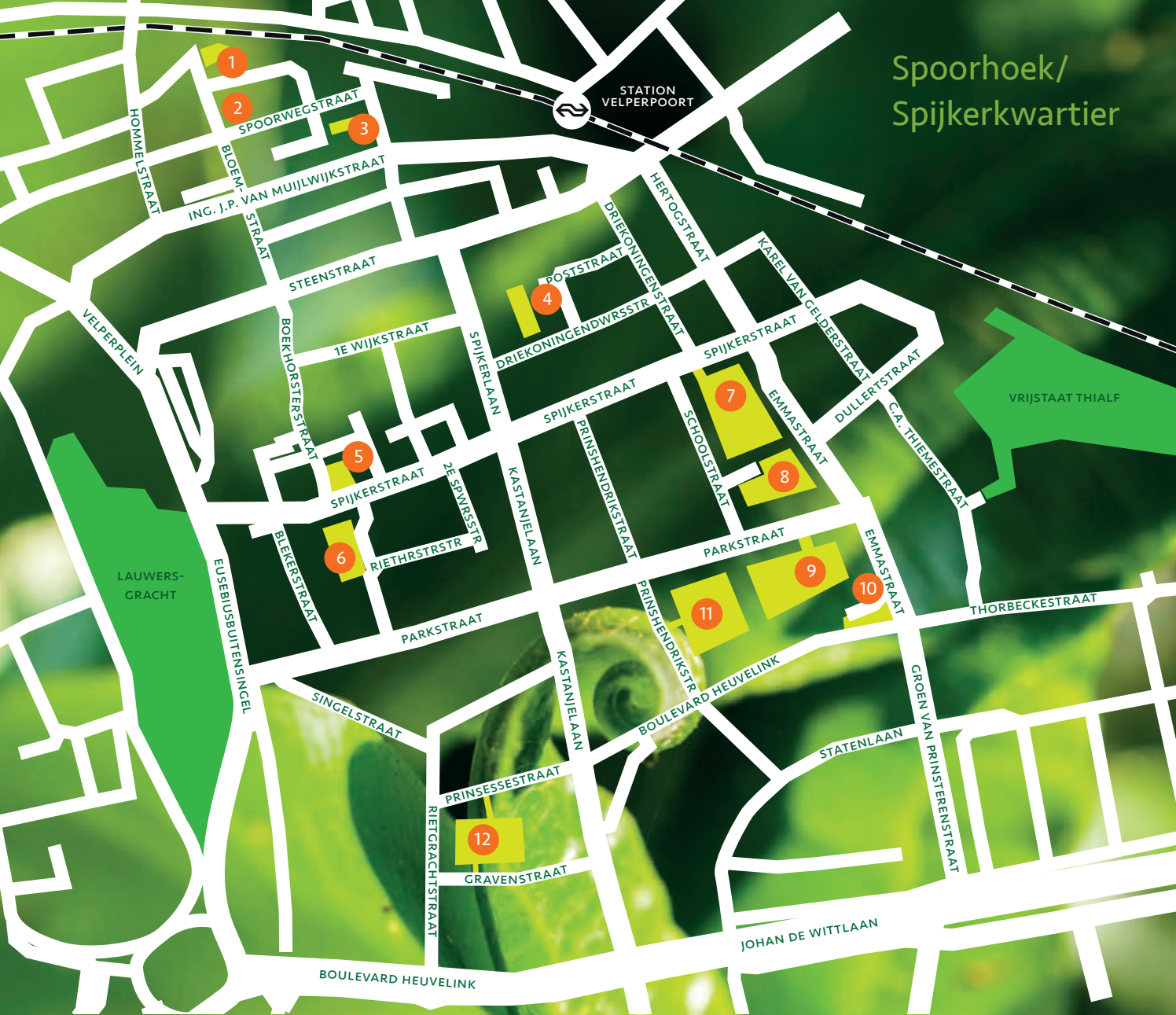
Na renovatie van de omliggende huurwoningen besloot de gemeente in 1981 het binnengebied in te richten als speelterrein voor kleine kinderen. Bij buurtbewoners wilden van een deel van het terrein een kruidentuin maken. De kruidentuin is door een laag

sierhek afgescheiden van het speeldedeelte van de tuin en via een poortje toegankelijk. De Kruidentuin heeft twee toegangen, één aan de Prinsesse straat en één aan de Gravenstraat.

... ook mooi in de winter!

Spoorhoek/ Spijkerkwartier

1 Vlindertuin	7 Bestedelingentuin
2 Verticale tuin	8 Achtertuin
3 Spooituin	9 Watertuin
4 Posttuin	10 Emmaplantsoen
5 Schooltuin	11 Ecologische tuin
6 Sterrenplein	12 Kruidentuin